

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนามนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา: การนำเสนอแนวคิดจากพระสุตตันตปิฎก ผู้วิจัยมีขอบเขตการวิจัยและวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลที่นำมาสังเคราะห์

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์พระไตรปิฎก เฉพาะคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสกัในพระสุตตันตปิฎกที่ได้ทรงสั่งสอน และมีเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยสถานที่ บุคคล เป็นต้นโดยผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary sources) คือพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับพิมพ์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี พุทธศักราช 2549 โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เนื่องจากพระไตรปิฎกฉบับดังกล่าวเป็นฉบับที่มหาเถรสมาคมได้มีมติให้จัดพิมพ์ขึ้น โดยมีการตั้งคณะทำงานทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ได้มีการจัดพิมพ์โดยนำเอาพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี พุทธศักราช 2530 มาเป็นต้นฉบับในการตรวจชำระ และนำพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆมาเทียบเคียง โดยทำเป็นเชิงอรรถ และพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับสังคายนามาตรวจสอบคำแปลรวมทั้งได้นำเอาพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับอื่นๆในต่างประเทศรวม 7 ฉบับมาเทียบเคียงเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด เป็นฉบับที่ได้อธิบายเนื้อหาของคำที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาจากส่วนที่เป็นอรรถกถา ฎีกา ตลอดทั้งเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นในการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาหมวดมัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสกั เฉพาะคหปติวรรค ซึ่งว่าด้วยคฤหบดี คือผู้ครองเรือนในพระสุตตันตปิฎก โดยมีประเด็นวิเคราะห์การพัฒนาพฤติกรรมเป็นหลัก

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์แนวคิดการพัฒนามนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เจาะาะคหปติวรรค ซึ่งว่าด้วยคฤหบดี คือผู้ครองเรือนในพระสูตรต้นตปิฎก

ตอนที่ 1 กำหนดกรอบความคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เจาะาะคหปติวรรค ซึ่งว่าด้วยคฤหบดี คือผู้ครองเรือนในพระสูตรต้นตปิฎก

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และพระสูตรต้นตปิฎก (พระสูตร) มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี พุทธศักราช 2549 โดย สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

1.2 ผู้วิจัยประมวลข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาแล้วสรุปเป็นกรอบความคิดเบื้องต้น

1.3 ผู้วิจัยนำกรอบความคิดเบื้องต้นเสนอที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะ

1.4 ผู้วิจัยปรับกรอบความคิดเบื้องต้นตามที่ได้รับ การแนะนำ

ตอนที่ 2 การคัดเลือกข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงมัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เจาะาะคหปติวรรค ซึ่งว่าด้วยคฤหบดี คือผู้ครองเรือนในพระสูตรต้นตปิฎก เล่ม 13 มี 10 พระสูตร แล้วอ่านเนื้อหาและบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยสร้างตารางบันทึกข้อมูลและสาระสำคัญของแนวคิดการพัฒนามนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา: การนำเสนอแนวคิดจากพระสูตรต้นตปิฎกที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ในพระสูตรต้นตปิฎก

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์แนวคิดการพัฒนามนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ในพระสูตรต้นตปิฎก เจาะาะคหปติวรรค

ผู้วิจัยสังเคราะห์และยกร่างแนวคิดการพัฒนามนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เจาะาะคหปติวรรค ซึ่งว่าด้วยคฤหบดีคือผู้ครองเรือนในพระสูตรต้นตปิฎกที่ได้จากการจัดหมวดหมู่ และแยกประเภทตามประเด็นที่วิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวคิด

การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เฉพาะคหปติ
วรรคในพระสุตตันตปิฎก

**ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอและตรวจสอบแนวความคิดการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่
ปรากฏตามคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เฉพาะคหปติวรรคในพระสุตตันตปิฎก**

1. ผู้วิจัยนำเสนอแนวความคิดการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์
มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เฉพาะคหปติวรรคในพระสุตตันตปิฎก ตรวจสอบความถูกต้อง
และความครอบคลุมของเนื้อหา ต่อโดยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มีเกณฑ์
การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจงซึ่งเป็นพระภิกษุที่สำเร็จเปรียญ 9 ประโยค และผู้เชี่ยวชาญ
ที่สอนเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่อไปนี้คือ

1.1 พระครูสิริรัตนานูวัตร รศ.ดร. สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.2 พระครูพิพิธจรรุธรรม, ดร. สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.3 พระมหาธีรเดช ธีรวฑฒโน สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.4 อาจารย์ปัญญา นามสง่า สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.5 อาจารย์วรพล วรสุวรรณโรจน์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.6 อาจารย์ดอนลาร์ เสนา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.7 อาจารย์ไสว แก้วเกตุ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.8 พันเอกเกื้อ ชัยภูมิ สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.9 อาจารย์ธีระพงษ์ ทินโนรส สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

1.10 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง อาจารย์ประจำศูนย์
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัด
นครสวรรค์

1.11 ดร.วิวัฒน์ กัลยาณพัฒน์กุล อาจารย์ประจำศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

2. ผู้วิจัยนำแนวคิดการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์
มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เจาะคพบติวรรคในพระสูตรต้นตปิฎก ที่แก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำเสนอแนวคิดการพัฒนาต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความ
เหมาะสมในการนำไปใช้ และความเป็นประโยชน์ โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-
structured or guided interviews) มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง คือ
เป็นเปรียญธรรม 4 - 9 ประโยค (เปรียญเอก) หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต เป็น
คณาจารย์สอนวิชาการทางพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ
เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการสอน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ปรากฏ จำนวน
11 รูป/คน คือ

2.1 พระราชปัญญาเวที เจ้าอาวาสวัดตากฟ้า อำเภอตากฟ้า จังหวัด
นครสวรรค์

2.2 พระศรีสุทธิพงษ์, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

2.3 พระอมรเมธี, ดร. รองเจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ วัดตากฟ้า
จังหวัดนครสวรรค์

2.4 พระโสภณวราภรณ์, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัด
นครสวรรค์

2.5 พระครูโฆสิตพุทธศาสตร์, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

2.6 พระมหาอุทัย วชิรเมธี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ก่อตั้งสถาบันวิมุตตยา
ลัย จังหวัดเชียงราย

2.7 พระมหาวัณฺณ วรณฺณ, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัด
นครสวรรค์

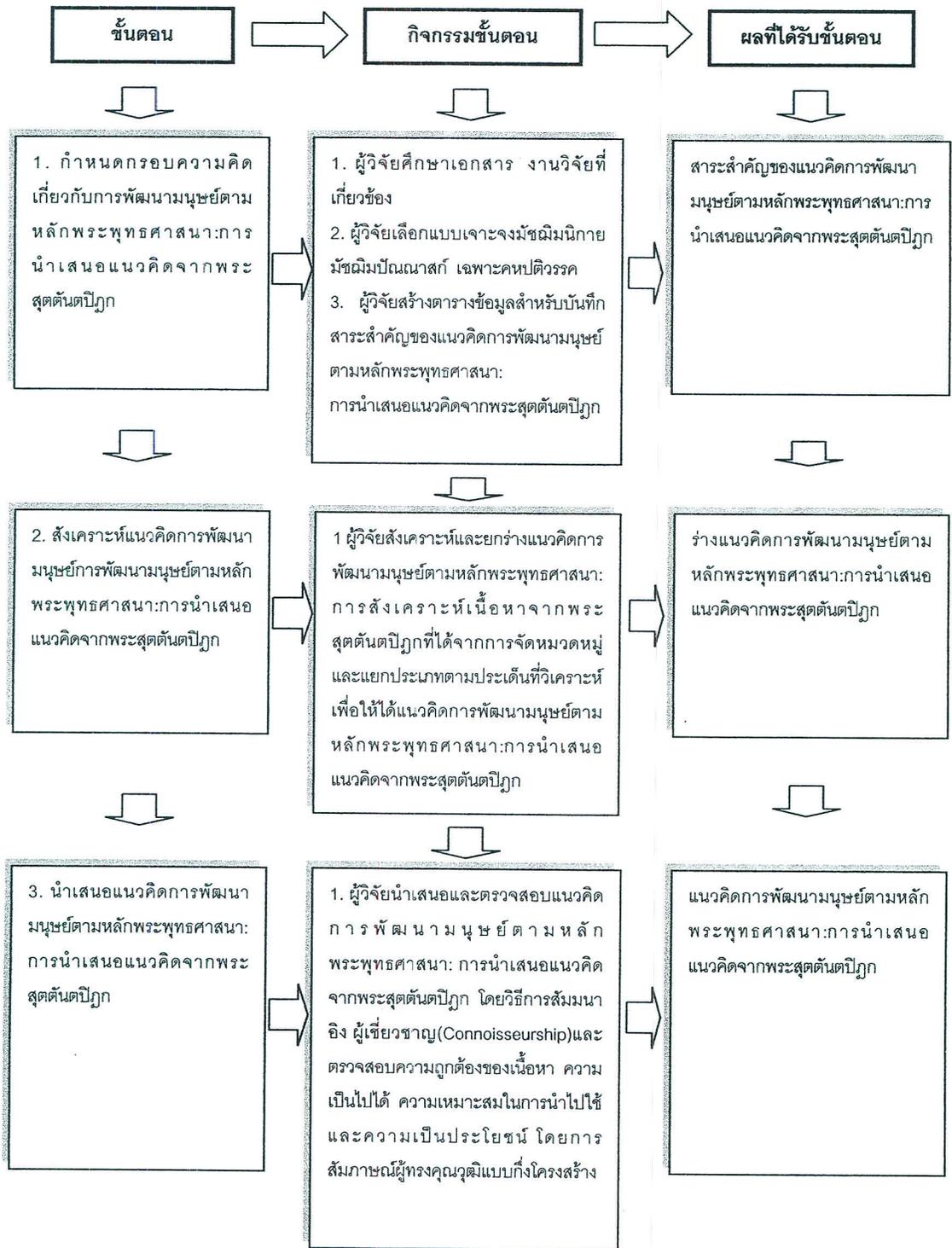
2.8 พระมหามงคลกานต์ ลีตธมฺโม, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.9 ดร. แสง นิลนามะ หัวหน้าภาควิชาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.10 ดร. เสนาะ ผดุงฉัตร ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.11 ดร. ณัฏฐิ์ ศรีดี อาจารย์ประจำสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ที่ปรากฏตามคัมภีร์
มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ เฉพาะคหปติวรรคในพระสูตรต้นตปิฎก ที่แก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ในรายงานผลการวิจัยต่อไป

ภาพ 2 แสดงขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)